

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyitlári cikkek stb. intézendők.

Nyitlári cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak, térfogatért 4 krajczár. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg díj fizetendő.

Népoktatásügyünk.

Nemzeti és állami kultúrfejlődésünk állapota bizonyára minden jóra való honpolgárt érdekel. Azért nem vélünk áldástalan munkát végezni, midőn a költségvetési vita alkalmából a közoktatásügyi bizottság jelentése alapján népoktatásügyünkről rövid kivonatban egyet-mást ide jegyzünk.

E szerint van: 16.538 iskola, 20.000 tanító s mintegy 2 millió iskolába járó gyermek, vagyis 1869. óta szaporodott a népiskolába járó gyermekek száma 770.000-rel, a népiskoláké 2700-zal, a kizárólag magyar tanítványú népiskolák száma (800), mely az egész létszámnak (16.538) 51%-át teszi, szaporodott 2682-vel, a jól felszerelt iskoláké 4200-zal (ugy, hogy 1887-ben a jól felszerelt népiskolák száma 10.850-re megy), a tantermeké 7200-zal; a tanítók száma szaporodott 6300-zal (a magyar anyanyelvű és magyarul jól tudó tanítók száma 1880. óta 4700-zal); a népiskolák fentartási költségei szaporodtak 11 millióval, a tanítóképezdék száma szaporodott 46-ról 71-re (25-tel), a képezdei tanároké 412-vel; a kisdóvodák száma 1876 óta szaporodott 317-tel (215-ről 532-re) s az összes óvodák közül 484-ben magyarul folyt a nevelés-oktatás, a kisdóvodai gyermekek száma pedig szaporodott 1876 óta 18.600-ról 49.000-re, több mint 30.000-rel. 1869. óta létesült 783 állami népiskola, épült 5570 új iskolaház. Összes (16.538) népiskoláinkból 11.116-ban (61.51%) tanították eredménnyel és sikerrel az általános kötelezettséggel kiszabott tantárgyakat.

A haladás tehát — a multhoz képest — kétségtelen. De népoktatási viszonyainknak még igen sok és igen fontos fogyatkozásai és gyengéi vannak, melyek szorgos munkát és nagy áldozatokat követelnek. Így még közel félmillió (448.000) tanköteles gyermek nem jár iskolába. E számból 183.000 magyarajku és pedig tulnyomóan vegyes lakosságú tanköteles. Töredékesen végezte a tanévet 291 ezer gyermek. Összeadva a töredékesen és fel nem járó tankötelesek számát, egészben vagy részben nem részesül tanításban 739 ezer tanköteles gyermek. Az iskolamulasztások körül észlelhető lanyhaság s a 8 és 9 havi szorgalmi idő be nem tartása miatt a tanítási eredmény gyarló 5300 népiskolában.

Továbbá 8038 nem kizárólag magyar tanítványú népiskolából 4577-ben vagy csekély, vagy semmi eredménnyel nem tanították az állam nyelvét. (Ezek közt van 1000 román, 1300 gör. kel. és 600 ág. felekezeti jellegű iskola.)

Az 1879. évi 18. t.-cz. életbeléptetése óta és annak dacára még ma is 2228 tanító a magyar nyelvet vagy kevéssé, vagy éppen se-

hogyan sem bírja, noha magyar nyelvi pótanfolyamokra 250.000 frt adatott ki.

S itt megjegyzni a jelentés, hogy az 1 millió 939.000 iskolába járó, valamint a 12 éves korukban írni-olvasni tudó 270.000 — 96% és általán a tanítási eredményekre vonatkozó statisztikai adatok csak megközelítőleg felelnek meg a valódi tényállásnak, a mi igen lényeges dolog.

A közoktatási bizottság tehát indokoltan sürgeti a népiskolai oktatásról szóló törvény hatályos revízió alá vételét, a felsőnépiskolák egy részének polgári iskolákká való átalakítását, a kisdóvodás ügyének, a tanítóképzés, internatusok általánosítása és a tanítói nyugdíj-intézetek és tanítói fizetések ügyeinek törvényes úton való gyors rendezését.

Valóban, míg ezek rendezve, nemzeti és állami igényeinknek megfelelően szervezve nem lesznek, alig várhatjuk népoktatásügyünk teljes fejlődését és emelkedését.

Szilágyi Dezső, az új igazságügyminiszter, a képviselőház május 29-ki ülésén, az igazságügyi költségvetés részletes tárgyalása alkalmával két óra hosszig tartó hatalmas és kimerítő beszédben fejté ki az igazságügyi reformtervek körvonalait, hangsúlyozva nem egyszerre való, de a fokozatos előhaladást, melyet nem elodázásnak kíván tekinteni. Hatással és meggyőzően domborítá ki a szóbeliség előnyeit a mostani rendszer fölött; kilátásba helyezte egyebek közt a kodifikációs alkotások s a kir. táblák decentralizációja mellett a sajtóügyi esküdtészek reformját, arra azonban nem kötelezte magát, hogy a büntető eljárással egyidejűleg az esküdtészeki intézményt is proponálni fogja. Élénk tetszést keltett, midőn kiemelte, hogy törekvéseiben a kabinettel és a többséggel egyetértőleg és harmoniában fog eljárni. A programbeszéd végétől zajos éljenzés hangzott föl a házban s a ház minden oldaláról sokan siettek — köztük a miniszterelnök is — szerencsét kívánni a miniszternek nagysikerű beszédéhez.

A belgrádi zavargások a legutóbbi hírek szerint véget értek. A zavargások annyira elmérgesedtek volt már, hogy azoknak mintegy tíz emberélet esett áldozatul s a sebesültek száma több mint kétszáz. A haladó pártiak egy része rémületben Zimonyba és Pancsovára menekült. A regnenség és a kormány kebelében a zavargások alkalmából komoly véleménykülönbségek merültek föl. Hír szerint Tausanovics belügyminiszter és Miloszlavljevics közoktatásügyi miniszter le akarnak mondani.

A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet közgyűléséből.

Titkári jelentés.

(Előterjesztette a május 26-án tartott közgyűlésen Vajna Károly nőegyleti jegyző.)

(Vége.)

Tíz év nagy idő az egyesek, de még nagyobb az egyesületek életében; ha a kitűzött cél jó, nemes s az egyesület alkotóiban, vezetőiben van tetterő és kitartás: akkor az az egyesület fel-

virágzik, az eszme diadalra jut s legnagyobb ellenségeit is legyőzi, mint diadalt ül ma 10 év után egyesületünk is, melynek megszületésekor oly sok ellensége volt, oly sok nehézséggel kellett megküzdenie s ma pedig számbavehető ellenségei nincsenek, de vannak, igenis, bőven jóakarói, támogatói. Am sokat kellett tünni, sokat kellett a 10 év alatt munkálkodni, míg a társadalomban méltó helyét elfoglalhatta egyetünk, s éppen azért nem lesz tán teljesen érdektelen, ha vázlatos képet nyújtunk annak a szerény, zajtalan munkásságnak, melyet egyesületünk alakulása napjától, 1878. március 17-től 1888. év végéig terjedő 10 év alatt az adott körülmények között kifejtett. Beszéljenek helyettem a jegyzőkönyv és pénztárnapló adatai; beszéljenek a számok, azok nem csalnak.

Mint előbb is jeleztem, egyesületünk két irányban igyekezett hatni, u. m. a társasélet fejlesztése s a jótékony és kulturális célok előmozdítása, gyámolítása által. Lássuk, a 10 év alatt mit tett e két irányban. Rendezett 68 fillérestélyt, 4 társasestélyt, 3 májálit, 6 hangversenyt és 2 jelmézbált, összesen 83 különféle mulatságot 119 rendező s közreműködő segítségével. A fillérestélyek legkisebbikének bevétele 8 frt 70 kr, legnagyobbikának 70 frt 01 kr volt. Ezen mulatságok rendezése s az egyet ügyeinek intézésére tartott a tíz év alatt 31 választmányi gyűlés, 8 rendes és 2 rendkívüli közgyűlés, összesen tehát 41 gyűlés, melyekből átlag évente esik 4 gyűlés. A gyűlésekben alkotott határozatok száma 265, melyek a levelezési napló tanúsítása szerint 357 hivatalosan kiadott átirattal nyertek elintézését.

A 83 különféle mulatságból, alapítványok s tagsági díjak kamataiból jótékony, kulturális intézmények, egyházi és közszépek a következő összegekben gyámolítottak a tíz év alatt:

a) Jótékony intézmények gyámolítására:

1. Házi szegények közt kiosztott	406 frt 71 kr.
2. Szegény iskolás gyermekeknek ruhára	336 frt 65 kr.
3. A helyi „Rudolf“-kórháznak alapítvány	50 frt — kr.
4. A helyi „Rudolf“-kórháznak mint örököszegetyületi tags. díj 6 évre, 30 frt-jával	180 frt — kr.
5. „Rudolf“-kórházak sebekötőkre	7 frt — kr.
6. Helyb. árvizkárosultaknak kiosztott pénz, kenyér és hus értéke	35 frt 40 kr.
7. Boszniai sebesülteknek	139 frt 12 kr.
8. Szegedi árvizkárosultaknak	50 frt — kr.
9. Kovásznai tűzkárosultaknak	29 frt 15 kr.
10. „Jószív“-egyesületnek	21 frt — kr.
11. Az orsz. tanítói árvaháznak	15 frt — kr.
12. Bukovinnai csángóknak uti költségre	20 frt — kr.

Összesen: 1290 frt 03 kr.

b) Kulturcélokra:

1. Az E. M. K. E.-nek alapítványképen	100 frt — kr.
2. Az E. M. K. E.-nek adományképen	100 frt — kr.
3. A „Székely Egylet“-nek alapítvány	100 frt — kr.
4. A helyi közs. iskolába járó kitűnő tanulók megjutalmazására, könyvekre	35 frt — kr.
5. A háromszéki háziparfejlesztő együletnek t.-díj	5 frt — kr.
6. A helybeli ipariskolának adomány	20 frt — kr.
7. Közs. isk. padok készítéséhez	10 frt — kr.
8. A helybeli olvasó-egyesületnek adomány	80 frt 01 kr.
9. Arany János emléksobrára	20 frt — kr.

Összesen: 470 frt 01 kr.

c) Helybeli közszépekra:

1. A városház dísztermének beburkolására	162 frt 57 kr.
2. A tűzoltó-egyesületnek adomány	10 frt — kr.

Összesen: 172 frt 57 kr.

d) Egyházi czélokra:

1. A helybeli ev. ref. egyháznak templomi szószeftakaró . . . 156 frt 39 kr.
2. A helyi róm. kath. egyház templomába az új „Mária”-oltárhoz 2 ezüst gyertyatartó . . . 51 frt 82 kr.
3. Segesvári ref. egyháznak templom-építésre . . . 5 frt — kr.

Összesen: 213 frt 21 kr.

S ekként összeadva:

- a) jótékony czélra tett . . . 1290 frt 03 krt,
- b) kultur „ „ „ . . . 470 frt 01 krt,
- c) közczélokra tett „ „ „ . . . 172 frt 57 krt,
- d) egyházi czélokra tett „ „ „ . . . 213 frt 21 krt.

Összesen: 2145 frt 82 krt,

azaz: Kétezerszáznegyvenöt forint és 85 krajczárnyi összeggel gyámolította egyesületünk a különféle helyi és országos czélokra s ezeken kívül gyűjtött egy kis vagyont is, mely a múlt 1888. év végén tett 1243 frt 69 krt o. é.-ben. S így egyesületünk első 10 évi működése 3389 frt 51 kr tiszta bevételt eredményezett.

Ime, Tisztelt Közgyűlés, a tíz évi buzgó munkásság eredménye! Nem sok ugyan, de mégis elég arra, hogy elmondhassuk, hogy egyesületünknek a létjogosultságra igénye, s szerény, de tiszteletes multja van, s hogy elfoglalt helyét a társadalomban betölteni, kitűzött czélját megvalósítani igyekezett. Hogy többet nem tehetett, annak, azt hiszem, eléggé elfogadható magyarázata van abban, hogy az egyidejűleg szintén fejlődésben levő humán intézetünk működéseinek is tág tért kellett engednünk, a melyek a kis városunkban levő egy közönség támogatását, áldozatkészségét vévén mind igénybe, ennek jóindulatával visszaelnünk nem lehetett czélunk.

Es ezzel be is kellene — már hosszúra nyult — jelentésemet fejeznem. Egy kötelességem azonban még van, s ez a hála és tisztelet kifejezése azon tisztelt alakok iránt, a kik az egyesületet alapították és vezették lankadatlan kitartással a lefolyt tíz éven keresztül.

Első helyen áll egyesületünk nagyérdemű elnöke: ö. v. Cserey Jánosné sz. Zathureczky Emília urhölgy ő méltósága, ki közelből és távolból sohasem szűnt meg egyesületünknek éltető lelke, jó szelleme lenni, ki úgy szóval, mint nemes áldozatkészségével mindenben az első vala. Rajta kívül igazán elismerésre méltó nagy tevékenységet és áldozatkészséget tanusítottak Székely Jánosné Ince Sarolta urhölgy alelnöki tisztében, a kinek kezdeményezésére alakult meg egyeletünk ezelőtt 10 évvel, de a ki Szőcs Józsefné urnő másik alelnök társával egyetemben ma is kiváló munkásságot fejt ki egyeletünk felvirágoztatása érdekében; továbbá boldogult Balogh Jánosné volt alelnök s 9 éven át pénztáros, Török Bálintné urnő ellenőr, Dobay János titkár ur még azok, a kik egyesületünk szép és magasatos czéljait egyaránt meleg kebelletl igyekeztek szolgálai és méltó sikerre juttatni! Eljenek sokáig egyesületünk javára!

Kérve jelentésem tudomásul vételét, magamat a Tisztelt Közgyűlés kegyeibe ajánlom!

Meghívó megyegyűlésre.

Főispán ur ő méltóságának folyó hó 20-ról 369. sz. a. tisztelt intézkedése következtében van szerencsém a törvényhatósági bizottság tagjait folyó évi június hó 7-én d. e. 10 órakor a vármegyeház tanácskozási termében megnyitandó tavaszi rendes közgyűlésre tisztelettel meghívni.

A tanácskozási tárgyai lesznek:

I. Alispáni és árvaszéki jelentések.

II. Kormányi leiratok.

3351. ikt. sz. a. Ö császári és apostoli királyi Felségének Rudolf trónörökös ő Fensége elhalálozása alkalmából bemutatott részvétfeliratt legkegyelmesebb köszönete nyilvánításának engedélyezését tudató 1026. elnöki sz. alatti belügyminiszteri leirat.

3142. ikt. sz. a. A királyné ő Felségének Rudolf trónörökös ő Fensége elhalálozása alkalmából bemutatott részvétfeliratt legkegyelmesebb köszönete nyilvánításának meghagyását tudató 973. eln. sz. alatti belügyminiszteri leirat.

3558. sz. a. Özv. trónörökösne Stefánia főhercegné ő Fenségének Rudolf trónörökös ő Fensége elhalálozása alkalmából bemutatott részvétfeliratt legkegyelmesebb köszönete nyilvánítását tudató 1030. eln. sz. a. belügyminiszteri leirat.

839. ikt. sz. a. M. kir. belügyminiszter ur körrendelete 82502—1888. sz. a. a tűzoltószerek mikénti beszerzése tárgyában.

1095. ikt. sz. a. M. kir. közmunka- és közlekedési miniszter ur leirata 3739. sz. a. a szász-magyarosi Olthid vámdíjtételeinek megállapítása tárgyában.

1146. ikt. sz. a. M. kir. belügyminiszter ur leirata 3528. sz. a. vármegyei fiárva- és szeretetház létesítése iránt alkotott szabályrendelet tárgyában.

1219. ikt. sz. a. M. kir. belügyminiszter ur leirata 33. sz. a. a tisztai nyugdíj-intézet szabályrendelete tárgyában.

3496. ikt. sz. a. Baross Gábor m. kir. közmunka- és közlekedési miniszter ur körrendelete 1142. eln. sz. a. a belügyminiszterium vezetésével történt legkegyelmesebb megbízása iránt.

4239. ikt. sz. a. M. kir. belügyminiszter ur leirata 21199. sz. a. a külföldiek tartózkodása tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása iránt.

4590. ikt. sz. a. Gr. Szapáry Gyula földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának kineveztetését tudató 487. eln. sz. a. leirata.

4899. ikt. sz. a. Közmunka- és közlekedési miniszter ur leirata 23528. sz. a. az építészeti és tűzrendőri törvényhatósági szabályrendeletek kiegészítése tárgyában.

5013. ikt. sz. a. A házi pénztár 1887. évi zárszámadására tett észrevételeket tárgyzó m. kir. belügyminiszteri leirat.

5763. ikt. sz. a. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata 18.935. sz. a. Baróthon felállítani kért erdőőri szakiskola tárgyában.

5926. ikt. sz. a. M. kir. belügyminiszter ur leirata 29.873. sz. a. Angyalos község és az ottani erdő-közbirtokosok közötti vitás ügyben.

III. Vármegyei és más átiratok.

746. ikt. sz. a. Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósága szoborbizottságának átirata Mátyás király szobrára eszközendő gyűjtés tárgyában.

2978. ikt. sz. a. B. Kemény Géza országgyűlési képviselő ur köszöneti irata.

4119. ikt. sz. a. Szatmárnémeti szab. kir. város közönségének átirata az állami italmérséi jövedék behozatala folytán adandó kártalanítás tárgyában.

1881. ikt. sz. a. Hajdúvármegye közönségének átirata a véderő-törvényjavaslat 14. és 25. §-ának elvetése iránt.

2681. ikt. sz. a. Hajdúvármegye közönségének átirata az 1883. évi XV. t.-cz. módosítása tárgyában.

2896. ikt. sz. a. Hunyadvármegye közönségének átirata a véderő-törvényjavaslat 25. §-nak módosítása iránt.

3755. ikt. sz. a. Alsófehérvármegye közönségének átirata a vízipótlási ügyekbeni szakértői teendőknek a megyei kir. építészeti hivatalokra átruházása tárgyában.

4513. ikt. sz. a. Alsófehérvármegye közönségének átirata az országos baromvadászoknak csak a meghatározott napokon tartása tárgyában.

4474. ikt. sz. a. Zemplénvármegye közönségének átirata a vármegyei tisztikar fizetésének javítása tárgyában.

5988. ikt. sz. a. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának átirata a nagyváradi kir. jogakadémia, illetve a vidéki jogakadémiáknak korszerű fejlesztése tárgyában.

5988. ikt. sz. a. Beregvármegye közönségének átirata a magyar honfoglalás ezredéves ünnepének magtartása tárgyában.

IV. Vármegyei ügyek.

4265. ikt. sz. a. Az állandó választmány véleményes jelentése Háromszékvármegye közigazgatási és gyámhatósági költségeinek kezeléséről az 1888. évről szerkesztett számadás tárgyában.

4610. ikt. sz. a. A házi pénztári tartalékalap 1888. évi számadása.

A kezdő járásban üresedésben levő szolgabírói állásnak választás utáni betöltése, valamint az esetleg ezáltal üresedésbe jöendő állások választás utáni betöltése iránti intézkedés.

A vármegyei összerített gyámpénztár 1888. évi számadása.

A gyámpénztári tartalék-alap 1888. évi számadása.

A vármegyei betegápolási alap 1888. évi számadása.

4262. ikt. sz. a. A vármegyei Ferencz József nevet viselő kórház-alap 1888. évi számadása.

4263. ikt. sz. a. A Tisza Lajos nevet viselő ösztöndíj-alapítvány 1888. évi számadása.

4607. ikt. sz. a. Körorvosi fizetések fedezetére befolyt pénzkek 1888. évi kezeléséről szerkesztett számadás.

4608. ikt. sz. a. A vármegyei szegények eltartására szánt alap 1888. évi számadása.

4609. ikt. sz. a. A szegényménházépítési alap 1889. évi számadása.

4611. ikt. sz. a. A „Székely huszár” tanulmányi alap 1888. évi számadása.

4612. ikt. sz. a. A kórházi tartalék-alap 1888. évi számadása.

4613. ikt. sz. a. A községi és körjegyzői nyugdíj-alap 1888. évi számadása.

5601. ikt. sz. a. Az ipardíjak és bírságokból befolyt pénzkek 1888. évi számadása.

5102. ikt. sz. a. A fi-ménház javára kirótt 1% pótdadó 1888. évi számadása.

5103. ikt. sz. a. A létesítendő vasut. czéljából kirótt 2% pótdadó 1888. évi számadása.

5104. ikt. sz. a. Az előpataki kórház-alap 1888. évi számadása.

5105. ikt. sz. a. A vármegyei kert-alap 1888. évi számadása.

5107. ikt. sz. a. A háromszéki takarékpénztár által tett 500 frt alapítvány 1888. évi számadása.

5108. és 5109. ikt. sz. a. A Potsa József nevet viselő alapítványok 1888. évi kezeléséről szerkesztett számadások.

5110. ikt. sz. a. A Mátyás-szoboralap 1888. évi számadása.

5111. ikt. sz. a. A Gábor Áron síremlék-alap 1888. évi számadása.

5662. ikt. sz. a. A vármegyei tisztí nyugdíj-alap 1888. évi kezeléséről szóló jelentés.

5834. ikt. sz. a. A vármegyei ipar-tanalap 1888. évi számadása.

5835. ikt. sz. a. A vármegyei tanalap 1888. évi számadása.

A vármegyei betegápolási alap 1888. évi számadása.

A vármegyei ut-alap 1888. évi számadása.

A megyei pénztárnál az 1888. évben kezelt összes készpénz és értékpapírok forgalmáról készített főkimutatás.

13829—1888., 1197., 2272., 3652., 4965. — 1889. sz. a. A vármegyei pénztárának 1888. évi deczember, valamint 1889. évi január, február, márczius és április havi vizsgálatáról szóló leletek.

(Vége következik.)

Tanügy.

Peselnek, 1889. május 19.

A háromszékmegyei közdi-orbai róm. kath. tanítótestület folyó évi május hó 15-én a csomortáni községi iskola helyiségében tartotta 50-ik tavaszi közgyűlést Bartha Ágoston elnöklete alatt. A közgyűlésen a rendes tagok közül többen nem jelentek meg; a főt. lelkész urak közül kevesen vettek részt; volt egynehány tanügybarát és 1—2 pártoló tag.

Gyűléseinket rendszeren szentmise-hallgatás szokta megelőzni; itt azonban ez elmaradt; oka abban keresendő, hogy az említett kis község, mint filialis, templommal nem bír s az anyamegyétől távol fekszik.

A gyűlés d. e. 9 órakor vette kezdetét a következő tárgysorozattal:

1. Bartha Ágoston elnök éljenzéssel kísért szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

2. Király István helybeli községi tanító gyakorlati tanítást tartott az 1-ső osztályos tanulókkal. A feleletekből arról győződött meg, hogy növendékei helyesen és jól vannak vezetve. Gyűlés az előadónak meleg köszönetet szavazott.

3. Tárgyaltatt a Bárány-féle olvasókönyv ügye, melyre nézve a gyűlés megállapodásra nem juthatván, e tárgy a jövő gyűlésre halasztott.

4. A jegyzőkönyv felolvasatván, hitelesített.

5. Elnök előterjeszti a folyó évi augusztus hónap tartandó harmadik egyetemes tanító-gyűlés végrehajtó-bizottságának felhívását. Gyűlés kimondta, hogy az egyetemes gyűlésen a mélt. Bálint László ker. főesperes ur által ajánlatba hozott egyének által képviselteti magát.

6. Gyűlés csatlakozik a „Biharmegyei tankerületi testület”-nek az orsz. nyugdíj-törvény tárgyában hozott határozathoz, s mihelyt a kérés megérkezik, szintén felfolyamodással él.

7. Elnök kéri a gyűlést, hogy a tetemes tagdíjhátralékok behajtása iránt hozzáon határozatot. Gyűlés kimondja, hogy azoknak felhajtása iránt a szolgabírói hivatalt keresi meg.

7. Elnök tudomására hozza a gyűlésnek, hogy tek. Rápolthy László ur, a lelkes tanügybarát, az egyeletnek pártoló tagjává lett. Gyűlés éljenzéssel veszi tudomásul.

8. Indítvány folytán a gyűlés dr. Komlósi Ferencz róm. kath. plebánost, országgyűlési képviselőt, lelkes tanügybarátot és nemeskeblű hazafit egyhangulag, nagy lelkesedéssel az egylet tisztelet-beli tagjává választotta.

7. Több kisebb jelentőségű ügy letárgyaltatván, a jövő gyűlés helyéül Kurtapatak községe jelöltett ki.

8. Végül elnök a tagoknak és más megjelent tanügybarátoknak az érdeklődésért köszönetet mondva, a gyűlést befejezettnek nyilvánítja.

Kovács Ferencz,
tanitegyleti főjegyző.

Vidék.

Kovácszna, 1889. május 28.

(Májális.)

A „Kovácsznai dalárda” Barthalis János községi tanító vezetése alatt újjászületett s mindinkább igyekszik hivatásának megfelelni.

Az egylet anyagilag is kárt szenvedett; az 1887. évi nagy tűzvész alkalmával az összes vagyonát képező drága gyászkoecija hamuvá lett.

Az egylet vagyonszámba tagjainak közreműködése és az egylet hű patronusa Vajna Károly birtokos nemeslelkű adománya e tekintetben is kiegészítették az egyletet nagy részben a bajból.

A nemesre törekvő dalárda ezen szempontokból, t. i. az erkölcsi nevelődés fejlesztésének és az anyagi gyarapodásnak szempontjából „gyász-kocsi-alap”-ja javára, tehát nagyon üdvös célra, e hó 26-án délután táncszalag egybekötött májális rendezett a „Zsigmondok kertjé”-ben.

A májális — dacára annak, hogy mint minden szép és nemes törekvésnek, úgy ezen kirándulásnak is voltak ellenségei — igen szépen sikerült.

A dalkör d. u. 2 órákor a község házából zenező mellett több intelligens tag kíséretében vonult ki a „zöld”-be, s csakhamar azután kocson és gyalog fényes publikum követte a díszes menetet.

A fiatalság csakhamar táncznak indult s folytatta a legnagyobb élénkséggel szürkületig. Közben-közben az egylet működő tagjai válogatott népdalokat énekeltek. Az énekek köztetszésben részesültek s mindannyiszor tapsviharral ajándékozta meg a nagy közönség a dalkört.

A tiszta jövedelem 30 kros belépti díjak mellett 17—20 frt között lebeg.

Felülfizettek: Dr. Zentay Dávid 40 kr, Perényi Ferencz 60 kr, Barta Károly 10 kr, Szilágyi Ferencz csendőrhadnagy 30 kr, Bencze Zsigmond rajztanár 20 kr, Melik Bogdán 20 kr, Melik Adél 20 kr, Nagy Géza 10 kr, Csia György 70 kr, Vajna Károly 70 kr és Mánya Gerőné 10 kr.

Megjegyzem, hogy a tánczó-tér egy kicsi nehezkés volt; mindamellett a francia négyest 28 pár tánczolta az oldalos helyen is.

Reméljük, hogy azon pár családtag, kik ellen-szenvből vagy Isten tudja minő okból kimaradtak e kedélyes mulatságból, a csekély díjt utólagosan is meg fogják küldeni a jótékonykezű alap javára.

Egy jelenvolt.

Kovácsna, 1889. május 28.

(A kovásznai ev. ref. papi állomás betöltése.)

A kovásznai ev. ref. egyházközségi rendes papi állomásnak betöltése, a mint azt széles körben ismerik, nagy bajjal és sok mindenféle közbejöttéssel vitetett ezéltől két évvel kereszttül. Erről most többet nem írok; későbbre hagyom annak részletes leírását az utókor számára. Most legyen elég megemlítenem azt, hogy a két évvel ezéltől megválasztott pap már három hónapja, hogy szerencsétlenül járt; ma a nagyszebeni országos tébolydában szenved nagymérvű elmebetegségben; a szerencsétlen család pedig — a szép papi jövedelem mellett — könnyelmű gazdálkodás miatt — nélkülözéseket szenved; jól esik, ha a nemeslelkű keresztyének segítyezésben részesülnek.

Igen, de a sokat zaklatott egyházközség sorsa is sajnálatra méltó; bámulni lehet, hogy eddig fenn tudta magát tartani s nem zuhlott el egészen.

Végre valahára kedvező fordulatot vett e kényes kérdés, s ma már oly mederbe van terelve, mely mind az egyházközség, mind a szerencsétlen papi család jövőjének biztosítására kemény talajképen szolgál.

A főtisztelatu püspök ur meggyőződést szerezvén a B. lelkész ur állásának tarthatatlansága felől, hivatalosan intézkedett a kezén levő reversális alapján, hogy három hó alatt keressen magának más állomást, mert ezen határidő elteltével a rendes papi állomást megüresedettnek nyilvánítja.

Ezen püspöki határozat — mely B. lelkész urral meg 1888-ban közöltetett és a mely ellen B. lelkész ur nem felebbezett — alapul szolgált az egyházközségnek jelen év február havában azon határozat hozatalára, hogy az egyházi főhatóság megkeressék a papi állomás betöltése iránt intézkedni. Egyidejűleg meghatározta az ekklézsia, hogy a papi családot csaknem félévi papi fizetés javadalmazásban és a papi lagnak félévi használatában részesíti.

Az egyházmegyei tanács e kérdésben ellenkezőleg határozott. Az egyházközség ezen határozatot megfellebbezte, mire az állandó igazgató tanács igazán vallásos színezetű és szépen kidolgozott leiratában az egyházközség által tett ajánlatot méltányolván, mélt. Dónáth József gondnok, az orbai esperes és jegyző urak személyében egy bizottságot küldött ki. Ezen bizottság utasítva lett, az egyházközséget rábírní, hogy az elmebeteg lelkészt élőhalottnak tekintvén, az egy évi kegyjavadatmal a papi család javára egészen szavazná meg a papi lagnak félévi használatával.

A bizottság f. hó 27-én kiszállott Kovásznára. Az egyházközségi közgyűlésben a mélyen átértézt és tartalomdus leirat felolvasatván és a gondnok ur meleg szavakban tolmácsolván a leirat tartalmát, fölkerde a gyűlést: e fölött behatóan tanácskozni és határozni.

Erre az egyházközség több tagjának nevében

írásbeli kész indítvány tétetett és olvastatott föl. Ezen indítványt a közgyűlés teljartalmulag magáévá tette, elfogadta és határozattal emelte. Ezen határozat szerint az egyházközség az igazgatótanács ajánlatát — melyben a felebbezés pontjai foglalvák — tisztelettel fogadta és tulajdonképen ezen felsőbb ajánlat képezi a határozat tárgyát egészben.

Most már nyugodtan néz a kovásznai egyházközség egy jobb jövő elé, s kilátásba van helyezve, hogy a rendes papi állomás betöltésére nézve a pályázat lehető rövid idő alatt ki fog hirdettetni, a nélkül, hogy ezen új választás által a rendes papi fizetés egyéb csorbulást szenvedne, mint azt, hogy az 1889. szeptember 29-től 1890. szeptember 29-ig terjedő egyévi papi fizetésnek fele része a volt pap szerencsétlen családjának számára ki-szakították, a papi család további segélyezése más uton lévén eszközözendő.

A kovásznai egyházközség fenn jelzett eljárása által fényes bizonyítékát mutatta be nemeslelkűségének, s hisszük, hogy a multakon okulva, az új választásnál egyedül az egyházközség érdekét tartva szem előtt, higgadtan és megfontolólág, az érdem szerint fogja szavazatát latba vetni.

y.

Színésznet.

Kézdi-Vásárhely, 1889. június 1.

Mikor a Miklósy-szintársulat idejövételét bejelentette, a megbízott titkár és a szini jelentés szavaiból előre meggyőződünk, hogy e társulat kitünőbb, mint azon truppok, mik eddig nálunk jártak; megtudtuk, hogy a társulatnak van külön zenekara, van sok fényes talentuma s csupán egy hiányzik, a — pénz. A mi jó közönségünk hogyne szánta volna meg e nagyszabású társulatot, mikor a megelőző években meg tudta szánni a truppokat is! Megindult a bérletgyűjtés s rövid idő alatt már 600 frt küldetett az igazgatóknak utiköltség fejében. Bejött a társulat s megkezdé működését oly emelt helyárák mellett, minő eddig nálunk sohasem volt. A közönséget roppant kellemetlenül érintette ez az eljárás s távolmaradásával tüntetett. Alig telt el egy hét, az igazgató kijelentette, hogy ő nem tud megélni s kénytelen társulatának egy részét, t. i. az operettet, a zenekarral együtt S.-Szentgyörgyre leküldeni, itt hagyván a méregdrágán bérlet közönségnek a drámát s vigjátékot.

Kötelességünknek ismerjük a közönség érdekeit a színigazgatóval szemben védelmezni s azért kénytelenek vagyunk e dologhoz hozzászólni, mert ez már a felültetés olyan módja, mit szó nélkül hagyni nem lehet.

A dolog lényege tehát az, hogy Miklósy ur fűt-fát ígérve, egy rakás bérletet csinált s azoknak díját felszedte (körülbelül 700 frtot) s elküldötte előbbi állomására, hogy ottani deficitjét törleszthesse. Tehát az a pénz, melyet a kézdívásárhelyi közönség fizetett, mely a társulat kézdívásárhelyi exisztenciájára lett volna fordítandó, elvándorolt innen más vidékre; jogosult-e tehát Miklósy urnak panasza, hogy nem tud megélni, s jogosult-e azon tényre, hogy társulata javát ezen czinen elküldi egy hét mulva s a mi áldozatkész közönségünknek itt hagy egy olyan töredéket, mely meg nem felelhet az itteni igényeknek?

Miklósy ur azt állítja, hogy ő a szini jelentésben ígért operetteket lejátsszatja, tehát ő nem rövidíti meg a közönséget. Ez az állítás hamis. Miklósy ur nekünk változatos műsort ígért, s nem társulatának egy részére, hanem az egész társulatra kapott engedélyt, s azt már az első héten megszegi. Még eddig három operette-előadást produkált; tehát ennyiből állana a sohasem látott jeles társulat operette-műsora?

Szóval, a mit Miklósy ur mivel, sem az igazsággal, sem a méltányossággal össze nem egyeztethető, s messze túlhaladja azon apróbb visszaélések mértékét, miket a truppok elkövettek a magyar nemzeti színészet nagyobb dicsőségére.

Ha Miklósy ur felszedte a bérletpénzeket, neki vagy maradni kell egész társulatával, vagy visszafizetni a közönségnek pénzét, mert ellenkező esetben a közönség tudni fogja, hogy hol keressen jogorvoslatot.

A sepsiszentgyörgyi közönségnek is figyelmébe ajánljuk Miklósy ur dolgait, mert — mint értesültünk — egy megbízott már ott van előleges bérletgyűjtést végett. A mi megtörténik ma ve-

lünk, az megtörténhetik holnap a sepsiszentgyörgyiekkel. Egy szép napon csak Uzonba vándorol az egész operett, mert hát Miklósy urnak mindig szüksége van pénzre.

Többen.

Különfélék.

— Kézdi-Vásárhely képviselőtestülete f. hó 27-én gyűlést tartott, melyről a tudósítást jövő számunk fogja hozni.

— Mulatságos napnak néz elébe Kézdi-Vásárhely város közönsége folyó hó 2-án. Délután 3 órákor az önkéntes tűzoltó-egyesület ifjú, de sokra haladott zenekara tart piaci térzenét, délután 1/2 órákor meg a szintársulat kitünő zenekara tart az Unió-kertben hangversenyt. A kik a precíz művészi zenét szeretik, nagy élvezetet fognak találni e kicsiny, de pompásan összerakott zenekar működésében. Ajánljuk a közönség szíves figyelmébe.

— Köszönetnyilvánítás és kérelem. Midőn a kézdívásárhelyi takarékpénztár tek. igazgatóságának ipariskolánk iránt ujabban is tanúsított azon áldozatkésztségéért, hogy a tanulásban és mesterségben kitünő előhaladást tett tanulók megjutalmazhatása végett 5 frtot szíveskedett ajándékozni, hálás köszönetet mondunk, egyidejűleg bizalommal fordulunk az iskolaügy iránt jó indulattal viseltető nagyérdemű közönséghez, hogy elől jelzett czélra bármi csekély összeget adni szíveskedjék. Különösen kérjük a t. kereskedő urakat, hogy a kereskedésükben található s bármely mesterségnél használható műszereket szíveskedjenek ajándékozni, mivel az iparban magukat kitüntetett tanulók mesterségükhöz tartozó eszközökkel jutalmaztatnak meg. K.-Vásárhelyt, 1889. május 30-án Szócs József, f. b. elnök. M. Székely János, jegyző.

— Májális. A „kézdívásárhelyi kereskedő-ifjak társulata” saját pénztára javára 1889. évi június 10-én a Nagy Ferencz ur rétjén zártkörű kósarás tánczvigalmat rendez. Belépti díj személyenkint 70 kr. Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók: Fejér L. fia, ifj. Dávid István és ifj. Bándy István urak üzletében. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Az indulás ideje délután 2 órákor három taracklövessel fog jeleztetni. Kedvezőtlen idő esetében a tánczvigalom este fél 8 órákor a tanácsház dísztermében fog megtartatni. Kik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, kértnek ez iránt az egylet helyiségében (este 9-től 10 óráig) jelentkezni.

— Rendőri hír. Nagy eset, mely mult vasárnap a „Nr. 1.” szállóban megesett. Cselekedte Kömley Gyula színész operett-buffó és pedig oly módon, a mint itt mindjárt leíródik. Az operett-buffó ur vasárnap délelőtt különböző liquidumokkal annyira felöntött a garatra, hogy délre való ságos drámái hőssé változott át. Duzzadó tettvágygyal lépett a „Nr. 1.” vendéglőbe és ott csakhamar a cselekvés terére lépett. Egy nekivadott operett-buffó egy széklábbal kezében a mai világban oly félelmes látvány, melyet mindenkinek respektálni kell, és jaj annak, a ki ezt nem cselekszi! Az operett-buffó asztaltársai, ugymint az operett-primadonna, a drámai szende, a hőstenor és a szende kardalós né keservesen kezdték ezt tapasztalni. Kömley egy pillanat alatt székeket, asztalt, ablakokat, szóval a mi keze ügyébe akadt, összezuza, áttért a személyekre. Először a vendéglő személyzetét üldözte le az utcára, végromlással fenyegette mindenkit, majd meg kedves asztaltársait rémítette halálra. A hőstenor megszaladt, a drámai szende elájult, az operett-primadonna készült a halálra s végül a szende kardalós né rémületen menekült a konyhára, és a romok felett, a halálra ijedt alakok között úgy állt a bős buffó, egy széklábbal kezében, mint egy hadisten. Romok és ájult tetemeket át ki-rohant hősiük a konyhára, hol a tűzhelyen zöld káposzta czuszpáj pöffögött ártatlan gőgében, több rendbeli pirosra süttött kétlábu tollatlan állatok szomszédságában. A vándor buffó-kéz irgalmat nem ismerő kegyetlensége egy pillanat alatt itt is mindent megsemmisített. Káposzta, csirke, tészta egy olyan étel-kaoszsá egyesült, melyhez még egy kozák-káplár is félve nyult volna. A bős buffó ténykedésének zaja kihallaszott az utcára is. A nép mindenfelől összefutott s a „Nr. 1.” szállót nagy embertömeg vette körül. Megnyitlak a piczsiroi ablakok is, s megteltek kíváncsi emberekkel; szóval az egész piaczsor egy kitünő ingyenes látványosságban részesült. Végre a rendőrség is értesült a dologról s azonnal a helyszínére sietett. Az operett-buffó erre aztán magához tért s szépen engedelmet kért, ha valamit vétett valaki ellen, s ezzel az a szép história véget ért, hogy a rendőrség előtt folytattassék.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

A VALÓDI FRANCZIA CZIGARETTAPAPIR „LE VRAI GOUDRON“

JOSEPH BARDOU & FILS
de Norvege
Perpignan és Parisban,

az egyedül valódi cigarettapapírt, mely norvégiai fenyő-
vonalban van áztatva, és mivel a fenyő-áztatás a gőg, légszűrő és a tu-
dore névze leggyógyosabb szer, emiatt fogva is az egyedül valódi cigarettapapí-
r, melyet a dohányzó egészsége minden hátránya nélkül használhat.
Számos orvosi és az ipar tekintélyes száma bizonyítja, hogy a
delkésére.

60 aranyérem, 16 díszoklevél, 20 versenkielvi oklevél.
Kapható minden kővárosi, városi és papírkészletben, valamint minden
dohány- és szivarüzletben.

2-12

HIRDETÉNY.

A kéziratos helyi n. é. Szotyri Sámuel-féle
ingatlanok szabad kézzől örök áron eladók. Az el-
adó ingatlanok a következők: egy külön udvarral
levő lakház 4 szobával és ugyanott mellette egy

kettősszobájú lakház külön udvarral, ugyanott egy
kert a piacszor-utcán és a kétvíz közt levő 12
köblös kaszáló. Bővebben tulajdonosokkal érte-
kezhetni.

K.-Vásárhelytt, 1889. június 1.

BINDER LAJOS
és SZŐCS LAJOSNE
s TÁRSAIK.

ELADÓ BOROK.

300 hektóliter hegyalji kitünő bor,
1887. és 1888. évi termés, jutányos áron el-
adó Krakkóban. (U. p. Magyar-Igen, vasuti
állomás Tóvis)

KIRÁLY KÁLMÁN, tulajdonos.

ÚJ ÜZLET KÉZDI-VÁSÁRHELYTT!!

Alólirt tiszteletteljesen hozom tudomására a n. é. helyi és vidéki közön-
ségnek, miszerint a helybeli piacon, Kovács F. gyógyszerész urnak a ref.
templom átellenében levő házában egy, a kor igényeinek megfelelő

FÉRFI- és NŐI DIVATÜZLETET

nyitottam, melyet Bécsben és Budapesten tett személyes bevásárlásaimmal a
tavaszi és nyári idényre dúsan elláttam, és pedig: férfi és női divatos ruha-
kelmékkel, zefir-, voál- és vászonfélék, fehér- és asztalneműek, szobakellékek,
rövidárúk, paplanokkal stb.; továbbá férfi- és női napernyők, ingek, gallérok,
kézleők, harisnyák, nyakkendők, cipők és kalapokkal. Különösen ajánlom

kitünő minőségű kesztyű-raktáromat

nagy választékban. Főelvem a szoliditás és pontos kiszolgálás lévén, ezáltal
t. vevőimnek bizalmát megnyerni legfőbb törekvésem leendő; igyekezni fogok
ennek elérésére teljes erőmből megtenni minden lehetőt; mely biztosításom
után kérem a nagyra becsült közönségnek tömeges látogatását.

Magamat jóindulattal szíves pártfogásukba ajánlván, maradok

kész szolgálattal;

CZETZ MÁRTON.

ÚJ ÜZLET KÉZDI-VÁSÁRHELYTT!!

Az „Albina“ takaré- és hitelintézet brassói fióktelepe

átvesz takarékbetéteket

és ha ezek legalább három hóig az intézetnél hagyatnak, azok után

minden utólevonás nélkül tiszta 5% kamatot

fizet.

A legkisebb betét 50 kr. A kamatok félévénként, január 1-én és július 1-én tőkésítettnek. A kamatozás a betétet követő naptól kezdődik
és a felvétel előtti nappal végződik; tizenöt nappal rövidebb tartamu betét után kamat nem fizetetik.

Betétek, felmondások, pénzfelvételek és visszafizetések a m. kir. posta útján is eszközölhetők és az intézet által mindannyiszor
posta fordultával franko intézetenek el.

A betétek névre, betűre stb. szólhatnak, avagy aképen is kiköthetők, hogy a kifizetés csak egy bizonyos személy kezéhez, vagy egy
bizonyos esemény beálltával (mint nagykorúság, házasság stb. esetében) történjék.

500 frtig a visszafizetés látra történik. Nagyobb összegek a történt egyezményhez képest előbb felmondandók.
Három hónál rövidebb betétek rövid felmondási határidőkre 4 százalékkal, betétek bármily magasságban, melyek látra fizetendők visz-
sza, 3 1/2 százalékkal kamatoztatnak.

Nyilvános egyházi és iskolai alapoknak

és mindazoknak, kik biztos és jövedelmező értékpapirokat kívánnak birni, kiválóan ajánlhatók

az „Albina“ takaré- és hitelintézet 5%-os záloglevelei.

Ezek a budapesti tőzsdén jegyeztetnek és
minden levonás nélkül 5%-ot kamatoznak és legnagyobb biztosítékot nyújtanak,

miután azok 1) egy több mint háromszoros értékű zálog által (tehát gyámhatósági biztosítékon fölül), 2) a törvény szerint elő-
szabott 200,000 frtnyi záloglevél biztosítéki alap által és 3) az egész intézeti vagyon által fedezve vannak.

A kamatszelvek félévénként január 1-én és július 1-én az intézet pénztárainál Nagy-Szebenben és Brassóban, valamint a „Kereskedel-
mi bank“-nál Budapesten váltatnak be.

A záloglevelek legkésőbb 30 év alatt kisorsoltnak és n. é. értékekben beváltatnak, — ezen záloglevelek
500 és 1000 frtos darabokban, 99 árjegyzés szerint,

az „Albina“ takaré- és hitelintézet brassói fióktelepénél kaphatók, mely fióktelep
a Székelyföld t. cz. timármestereivel ezennel tudatja, hogy egy kitünően berendezett nyersbőr-
raktárt tart bizományban, a hol folyton legjobb minőségű

száraz ÖKÖR- és TEHÉNBŐRÖK, PITTLING és KNEIPENEK kaphatók.

Ezen Brassóban levő legnagyobb raktár gazdag választék a, kitünő minősége és jutányos árainál fogva, mely nagy és tömeges forgalomra
számít, vevőknek nagy előnyt biztosít.

Bővebben értekezhetni naponta 8—2 óráig az „ALBINA“ takaré- és hitelintézet brassói fióktelepe
üzlethelyiségében, Brassó, főter 91. sz. a.